

POMÁHÁME SOVÁM

Noční dravci to nemají vždy jednoduché. Jeden z dotovaných projektů usnadňuje sovám přežití v zemědělské kulturní krajině. **STR. 10**

ČISTŠÍ VODA

Začala stavba nové úpravný vody na vodním zdroji Želivka. Obří investice do nové technologie zlepší kvalitu vody, kterou pije zhruba každý sedmý Čech.

STR. 3

PASIVNÍ DŮM

Přihlaste do soutěžní přehlídky Pasivní dům 2018 svou novostavbu či rekonstrukci. Hledají se nejzajímavější úsporné domy Česka. Soutěží se o zajímavé ceny.

STR. 4

ÚSPĚŠNÝ PROJEKT

V Mírově uspěli se žádostí o dotaci na domovní čistírny odpadních vod. Tamější obyvatelé tak mají u rodinných domů vlastní čistírny, které z velké části zaplatila dotace.

STR. 7

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

vítám vás v podzimu, období, kdy je počasí skutečně cítit, je zima, někdy teplo, hodně fouká a prší. Zkrátka vhodný čas vlézt pod deku, dát si čaj a otevřít Prioritu.

Pokud žijete v Praze, středních Čechách nebo na Vysočině, je dost pravděpodobné, že jste si udělali čaj z vody ze Želivky. Voda je to dobrá a za pár let

bude ještě lepší. V obci Hulice, o které jste možná neslyšeli, protože je malá a obyčejná, se začíná stavět nová úprava vody. Pískové filtry, které vodu čistí teď, si odpocinou. Místo nich se do práce pustí nová, mladé, perspektivní, granulované a nejmodernější technologií ověřené aktivní uhlí. Už se těšíme, uhlí, co nám ukážeš. Vyčistit 3500 litrů vody za vteřinu, to už dá zabrat.

Když je vody málo, není to dobré, když je jí moc, zvláště tam, kde být nemá, je to špatné. Proto jsou připraveny další peníze na protipovodňová opatření, třeba výstražné systémy. Je lepší, když vás vzbudí starosta z amplionu dřívě, než to udělá studená ruka rozvodněné říčky přímo v posteli.

A co dál? Pokud máte nový dům, který šetří energií, přihlaste ho do soutěže. Je jasné, že sám to neudělá, protože je pasivní. V soutěži to bude jeho výhoda. Aby to starším domům nebylo líto, je možné soutěžit i s energeticky šetrnými rekonstrukcemi. I o soutěži Pasivní dům 2018 se dočtete v tomto čísle.

Autor dalšího článku nechce sýčkovat ani nosit sovy do Athén, ale sovy těžší to máj. O tom, jak je možné pomáhat těmto krásným nočním tvorům, aby se jim dařilo co nejlépe, si přečtete v naší reportáži.

Přeji krásný podzim.

JAN RÖDLING
šéfredaktor

STOVKY MILIONŮ OCHRÁNÍ OBCE PŘED POVODNĚMI A NEBEZPEČNÝMI SESUVY

Obce, kraje a další subjekty mohou od října čerpat z Operačního programu Životní prostředí 350 milionů korun na dokonalejší varovné systémy před povodněmi a na zabezpečení nestabilních svahů. Lépe tak ochrání své občany a jejich majetek.

Pro státní podniky a příspěvkové organizace je připraveno 50 milionů na zpracování podkladů pro stanovení záplavových území nebo na vybudování či modernizaci systémů předpovědní povodňové služby.

Nové dotace z Operačního programu Životní prostředí zajistí lepší ochranu před výkyvy počasí, přispějí k přesnějšímu předvídání povodní a pomohou předejít nebezpečným sesuvům. Ministerstvo životního prostředí dá k dispozici ve třech výzvách celkem 400 milionů korun z evropských fondů.

„Je to další logický krok v boji s klimatickou změnou, která se projevuje velkými výkyvy počasí. Na jedné straně řešíme sucho, na druhé pomáháme předejít škodám způsobeným lokálními povodněmi a extrémními srážkami,“ říká ministr životního prostředí Richard Brabec. „Protipovodňová opatření podporujeme kontinuálně a dlouhodobě. Nové dotační výzvy jsou dalším kouskem do systému lepší ochrany obyvatel a majetku,“ doplňuje ministr Richard Brabec.

Lokální ochrana před povodní i před sesuvy

Obce, kraje a další zájemci mohou přihlásit projekty zaměřené na zpracování podkladů pro vymezení území ohrožených zvláště povodní nebo digitálních povodňových plánů. Dotace získají na vybudování nebo rozšíření protipovodňových výstražných systémů na lokální úrovni. Zároveň rezort pomůže se sanací svahových nestabilit, jako jsou sesuvy půdy či říční skal.

„Varovné systémy mohou obce a města vybudovat jen tehdy, pokud mají současně vypracovaný či aktualizovaný digitální povodňový plán. Celý systém pak funguje tak, že díky výstražnému systému obdrží starosta obce varovnou zprávu o překročení limitní hodnoty srážky či vzestupu hladiny a díky povodňovému plánu vyhodnotí nastalou situaci. Rozhlasem či sirénou poté občany upozorní na hrozící nebezpečí,“ vysvětluje ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman s tím, že k tomuto zdánlivě jednoduchému postupu je nezbytné proškolení členů povodňového orgánu. Ti se musí naučit data správně vyhodnocovat, rychle pracovat s povodňovým plánem a včas podat klíčové informace v případném hlášení.

Nebezpečí pro občany představují i skalní svahy, ze kterých se vlivem přívalových

Foto: archiv SFŽP ČR

dešťů mohou uvolňovat nestabilní bloky. Tuto zkušenost má například i město Smržovka na Liberecku, kde skalní svah ohrožoval v blízkosti stojící mateřskou školkou, ale díky dotaci z OPŽP se jim podařilo problém vyřešit. „Ohrožovalo to školkou a také vedlejší nemovitost. Museli jsme to řešit, a proto jsme využili dotace. Časově se to sešlo a přišla nám velmi vhod,“ říká starosta Smržovky Marek Hotovec.

Předcházení povodním na celostátní úrovni

Operační program Životní prostředí pomáhá s protipovodňovou ochranou nejen lokálně, ale i celostátně. O dotaci se v tomto případě mohou ucházet příspěvkové organizace a státní podniky. Příspěvek mohou čerpat na zpracování podkladových analýz na státní a regionální úrovni pro 2. období plánování dle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES a na zpracování podkladů pro stanovení záplavových území nebo map povodňového ohrožení. Podporu získají i projekty zaměřené na vybudování nebo zefektivnění výstražných či hlášených povodňových systémů řešených na celostátní úrovni.

„Všechny projekty mohou být realizovány až s 85procentní dotační podporou. Výjimku tvoří pouze projekty zaměřené na vybudování varovných systémů, kde může být dotace maximálně 70procentní,“ upřesňuje Petr Valdman. V případě sanace svahů je však nezbytná řádná analýza narušené lokality a její zařazení do Registru svahových nestabilit.

Žádosti o dotace bude Státní fond životního prostředí ČR přijímat od 1. října do 20. prosince tohoto roku. ●

Praha a střední Čechy budou pít lepší vodu z nejmodernější úpravy vod

Začala výstavba nového technologického stupně úpravy vody Želivka.

Lepší vodu bude pít každý sedmý člověk v Česku. Poklepání na základní kámen a může se stavět.

Foto: archiv SFŽP ČR

Úprava vody Želivka je největší úpravou vody pro hlavní město Praha a pro středoevropskou aglomeraci a jednou z největších úprav vod v Evropě. Průměrně odtud odtече 3 000 litrů čisté vody za vteřinu. První etapa výstavby úpravy vody Želivka byla uvedena do provozu v roce 1972. Současně s první etapou výstavby byl vybudován i 52 km dlouhý štolový přivaděč končící vodojemem Jesenice. V roce 1987 byla úprava vody rozšířena o 2. a 3. linku a v roce 1991 byla technologie doplněna o úpravu vody ozónem. Technologie ozonizace byla v roce 2010 modernizována. Úprava vody stále používá původní technologii koagulační filtrace. Úpravnu vody i společnost odpovědnou za provoz úpravy vody vlastní výhradně město a obce odebírající vodu z úpravy vody Želivka.

V Hulicích u břehů Švihovské vodní nádrže, vyroste v rámci areálu úpravy vody moderní hala s 16 filtry s náplní granulovaného uhlí. Úprava čistí vodu z vodního zdroje Želivka, který zásobuje nejen občany Prahy, ale i Středočeského kraje a Kraje Vysočina. V současnosti vodu z tohoto zdroje využívá zhruba 1,3 milionu obyvatel, tedy přibližně každý sedmý Čech.

Modernizace úpravy vody byla dlouhodobě plánována. Voda se bude nově čistit i přes granulované aktivní uhlí, což je špičková technologie aplikovaná při obdobných modernizacích úprav pitné vody po celé Evropě. „Uhlí má specifický povrch a dokáže zachytit zbytky léků i pesticidů,“ vysvětluje šéf představenstva Úpravy vody Želivka Mark Rieder. Dosavadní pískové filtry tyto látky zachytit nedokážou.

Zároveň bude možné eliminovat důsledky možných úmyslných nepřátelských činů na zdroji nebo případně úmyslné neplnění opatření v ochranném pásmu vodního zdroje v povodí Želivky. Realizace projektu zajistí výrobu pitné vody v krizových situacích a minimální legislativou požadovanou kvalitu pitné vody i v případě živelných katastrof nebo ekologických havárií. S ohledem na rizikové scénáře klimatické změny, a to i vzhledem k vývoji růstu počtu obyvatel zásobované oblasti, umožní modernizace dlouhodobě a jistě plnění hygienických limitů, a to i s ohledem na předpokládané zpřísnování hygienických limitů.

Celková hodnota stavby bude zhruba 1,2 miliardy korun. Projekt bude spolufinancován z Operačního programu Životní prostředí, dotace je ve výši 753,2 milionu korun. „Přeji projektu úspěch a za Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí ČR mohu říci, že budeme nablízku a nápomocni, aby byl tento důležitý projekt zrealizován,“ uvedl na slavnostním zahájení stavby Jan Kříž, náměstek ministra životního prostředí pro řízení sekce fondů EU, finančních a dobrovolných nástrojů.

Stavba bude dle podepsané smlouvy o dílo dokončena 31. prosince 2020, poté bude následovat roční zkušební provoz. Nová hala s filtry s náplní granulovaného uhlí bude dána do plného provozu od 1. ledna 2022. ●

MINIROZHOVOR

Mark Rieder, předseda představenstva Úpravy vody Želivka, a. s.

Jak dlouho se projekt připravoval?

Tři roky. Je za tím hodně vyjednávání a práce, od stanovisek rady hlavního města Prahy přes proces EIA, dotace, stavební povolení po mnoho dalších stanovisek a úkonů. Pro tak velký a náročný projekt jsou tři roky na přípravu velmi dobrý čas.

Jaké jsou hlavní důvody pro vznik nové úpravy vody?

Použití technologie aktivního granulovaného uhlí lépe vyčistí vodu. Zbaví vodu pesticidů a zbytků léků. Smyslem je tedy zvýšení kvality pitné vody.

Pozná koncový uživatel, který si doma pustí vodu z kohoutku, že je voda lepší?

Velmi pravděpodobně ne. Na chuť vody má vliv kvalita potrubí, kterým voda přitéká k odběratelům. Chuť určitě nebude horší, voda ale bude každopádně čistší a kvalitnější.

Úpravy se budou dělat za plného provozu?

Ano. Provoz nebude nijak omezen. Postaví se nový objekt. ●

PROGRAM DEŠŤOVKA JE PRO VŠECHNY, ZAZNĚLO NA KONFERENCI

Na konci září se odborníci sešli na konferenci Voda 2018. Tématem bylo, zda umíme využívat srážkovou vodu.

Konferenci, která nesla titul „Jsme na střeše Evropy. Umíme sklízet srážkovou vodu?“, pořádala nezisková organizace Voda základ života. Pozvání přijali odborníci, firmy, zástupci státní správy i zahraniční hosté. „Na zdánlivě jednoduchou otázku, zda umíme sklízet dešťovou vodu, nemáme jednoznačnou odpověď. Odborníci se ve svém ano či ne liší. Ve svých názorech jsou však za jedno. Vykročili jsme správným směrem, čeká nás však ještě dlouhá cesta,“ zhodnotil konferenci Josef Nistler z pořádající organizace.

Na sympoziu přivítal ministr životního prostředí Richard Brabec řadu přednášejících. Představil novinky v dotačním programu Dešťovka, který podporuje využívání srážkové a odpadní vody v domácnosti i na zahradě. Do programu ministerstvo přidalo 100 milionů korun a požádat si o

ně může nově mnohem více lidí. Až 55 tisíc korun na zachytávání dešťové vody pro zalévání zahrady získají od října domácnosti z celého Česka, nejen ty z úředně vyhlášených suchých oblastí, jak tomu bylo dosud. Nově se program otevírá i lidem, kteří trvale žijí v rekreačních objektech. Podporovány jsou i systémy, které srážkovou vodu využijí pro splachování toalet či recyklují odpadní vodu z domácnosti.

Na konferenci vystoupil i ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman, který se věnoval podpoře efektivního hospodaření s vodou nejen na úrovni domácností, ale i na úrovni obcí a měst. Představil tzv. Dešťovku pro obce, ve které mohou obce získat finanční podporu z evropských fondů na vybudování podzemních aku-

mulačních nádrží pro zachytávání dešťové vody, vybudování podzemních a povrchových vsakovacích zařízení, retenčních nádrží, zasakovací pásů, průlchů, přeměnu nepropustných povrchů na propustné plochy či výstavbu zelených střech. Některé obce se už do využívání dešťovky pustily. „Podpořili jsme už desítky zajímavých obecních projektů, díky kterým je srážková voda efektivně a účelně využívána namísto toho, aby skončila bez užítku v kanalizaci,“ uvádí Petr Valdman.

Setkáním samozřejmě rezonoval fenomén sucha, se kterým se Česko potýká a se kterým se podle odborníků bude muset vypořádávat i v budoucnu. Poslední roky jsou charakteristické vysokými teplotami a nerovnoměrným rozložením srážek. I proto je nutné se zabývat efektivnějším hospodařením s vodou. ●

Množství odpadů stagnuje, dominantní je skládkování

V roce 2017 vyprodukovala Česká republika 34,5 milionu tun všech odpadů, z toho 1,5 milionu tun odpadů nebezpečných. Na jednoho obyvatele Česka tak ročně připadá produkce 3 259 kg všech druhů odpadů.

Podíl komunálních odpadů na celkové produkci odpadů v roce 2017 tvořil 16,5%. Obyvatelé Česka jich v roce 2017 vyprodukovali 5,69 milionu tun, to je o 80 tisíc tun více než v roce 2016. Každý občan tedy v průměru ročně vyprodukuje 537 kg komunálního odpadu.

V roce 2017 bylo v ČR z komunálních odpadů využito 37,5 % materiálově (recyklace a kompostování) a 12 % energeticky (přeměna na teplo nebo elektrickou energii v ZEVO - lidově ve spalovnách).

Na skládkách loni bohužel opět skončilo 45,4 % komunálních odpadů, což je

o 0,5 % více než v roce 2016. V černých popelnicích, a tudíž i na skládkách ale oproti roku 2016 ubylo o téměř 10 % bioodpadu, a to díky zavedení povinného sběru bioodpadu v obcích v roce 2015. „Nová legislativní povinnost určitě pomohla, další odklon bioodpadu ze skládek očekáváme poté, co bude vyhláškou zavedena povinnost třídít bioodpad v obcích celoročně. To začne s příchodem jara příštího roku,“ upozorňuje Jaromír Manhart, ředitel odboru odpadů Ministerstva životního prostředí (MŽP).

V meziročním srovnání i z dlouhodobého trendu produkce a nakládání s odpady

v jednotlivých letech vyplývá, že pokud Česko nepřijme novou prorecyklační legislativu v oblasti nakládání s odpady, není možné, aby skládkování samo o sobě klesalo. Vysokou mírou ukládání odpadů na skládky a zvýhodňováním skládkování odpadů přicházíme o cenné druhotné suroviny, o rozvoj recyklačního průmyslu, o inovativní technologie a v neposlední řadě i o nová pracovní místa.

Výše skládkovacího poplatku u nás patří k těm nejnižším v Evropské unii. Je prokázáno, že vyšší poplatek vede k větší recyklaci odpadů. ●

V Mírově je kanalizace a čistírna odpadních vod, ale v jedné z částí bylo efektivnější vybudovat malé čistírny vod přímo u rodinných domů. V této obci se názorně ukazuje, že dotace nejsou pouze o velkých projektech, ale také o mnoha menších.

V MÍROVĚ VSADILI NA DOMOVNÍ ČISTÍRNY ODPADNÍCH VOD

Foto: archiv obce

Mírov se zařadil mezi žadatele, kteří se rozhodli využít první dotační výzvu na podporu domovních čistíren odpadních vod. Ta byla vypsána na konci roku 2016. Obec se žádostí uspěla, rozhodnutí o poskytnutí dotace předal starostovi Lubomíru Pejchalovi osobně ministr životního prostředí Richard Brabec přímo v Mírově. Následovala příprava projektu a samotná realizace, která byla definitivně ukončena letos v červnu.

Mírov má kanalizaci a čistírnu odpadních vod, ale v obecní části Míroveček se klasická kanalizace nevyplatila. „Při budování velké kanalizace jsme osadu nenařadili. Odbočka pro pár lidí by nás stála milion korun, to ekonomicky

nedávalo smysl,“ vysvětluje starosta. Nicméně na Míroveček obec nezapomněla a rovněž tamější obyvatelé kanalizaci chtěli.

Když se objevila možnost získat dotaci na domovní čistírny odpadních vod, obec tedy neváhala a žádost podala. V Mírovečku tak mohly vzniknout čtyři čistírny. Přecházející odpadní voda z nich odtéká do vodoteče, případně se vsakuje do podloží. Čistírny mají systémový monitoring pro nepřetržité sledování jejich provozních stavů. Jsou vybaveny čidly monitorujícími jejich chod, tlak vzduchu a otevření/zavření víka. Všechna data jsou dostupná v reálném čase odbornému provozovateli a současně archivována v provozním deníku pro následné zpracování roční souhrnné zprávy.

Každý ze čtyř domů získal vlastní domovní čistírnu odpadních vod. Na jejich pořízení obec získala podporu ve výši 400 tisíc korun z Národního programu Životní prostředí. Celkové způsobitelné výdaje projektu byly necelých 512 tisíc korun.

Pilotní dotační výzva, které se Mírov zúčastnil, byla velmi populární. Po jejím úspěchu uvolnil ministr životního prostředí na zlepšení čistění splaškových vod pomocí domovních čistíren dvojnásobnou částku, celkem 200 milionů korun. Žádosti jsou přijímány do konce června příštího roku, nejspíše však do vyčerpání alokace. ●

O OBCE

Mírov je obec ležící v jižní části okresu Šumperk asi čtyři kilometry od Mohelnice. Skládá se z několika částí. Především je to hrad, pak vlastní obec Mírov a dále Míroveček, Mírovský grunt a Nové Sady. Středověký hrad patřil pod olomoucké biskupství a později arcibiskupství. Už během vlastnictví církve sloužil jako vězení. V polovině devatenáctého století se z něho stala státní věznice, tomuto účelu slouží dodnes. Jsou do ní umístováni nejtěžší zločinci.

ECHO

Příbramští dostanou nové kompostéry

Na 828 domácích kompostérů na trávu, listí a další bioodpad předává svým občanům příbramská radnice. Popelnice o velikosti 650 nebo 1050 litrů budou kvůli dotačním podmínkám prvních pět let majetkem města a lidé je budou mít zdarma zapůjčené. Po uplynutí této doby přejdou do vlastnictví uživatelů. Na nákup popelnic získala radnice dotaci z Operačního programu Životní prostředí.

V bývalé textilce Vitka nebezpečné odpady nehrozí

V areálu bývalé textilní továrny Vitka Brněnec byly dokončeny práce, jejichž cílem bylo zjistit, zda a případně v jaké míře je kontaminována půda, podzemní vody či sousední řeka Svitava. Oproti původním předpokladům bylo zjištěno, že míra kontaminace je naprosto minimální a riziko pro lidské zdraví a ekosystémy je tak v současné době vyloučeno. Pardubický kraj získal na tyto zjišťovací práce finanční prostředky z Operačního programu Životní prostředí. Další osud opuštěného areálu zůstává otevřený.

Další úseky silnic na Liberecku se dočkají nových alejí

Liberecký kraj připravil další projekty na rekonstrukce alejí podél krajských silnic na Frýdlantsku. Celkem zde bude vysazeno až 1444 kusů nových stromů. Připraveno je také dalších osm projektů na Novoborsku. Snahou Libereckého kraje je znovu získat dotaci z Operačního programu Životní prostředí. Kraji se doposud dařilo získávat prostředky na obnovu stromořadí a chce v tom pokračovat.

Písek dostal peníze na zeleň

Výsadbou bezmála sedmdesáti stromů a keřů ve třech píseckých lokalitách a následná tříletá péče o ně bude výsledkem projektu Revitalizace funkčních ploch a prvků sídelní zeleně v Písku, na který se městu podařilo získat dotaci ve výši přes 400 tisíc korun z Operačního programu Životní prostředí. Půjde především o doplnění zeleně na sídlišti Jih, v ulici Karla Čapka a v lokalitě nástupních prostor u Nemocnice Písek.

AKTUÁLNÍ VÝZVY NÁRODNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

<p>Podpora pro držitele Zelené stuhy</p> <p>Příjem žádostí: od 15. 10. 2018 do 1. 4. 2019 pro oceněné z roku 2018</p> <p>Alokace: 21 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 10/2018 cílí na udržitelné užívání venkovské krajiny a péči o zeleň a životní prostředí v malých obcích. Patří sem zakládání a obnova ploch a prvků zeleně, přeměna nepropustných povrchů na propustné či polopropustné, obnova a budování cest, výstavba či rekonstrukce drobných stavebních objektů a mnohé další projekty. Příjemci podpory jsou obce oceněné titulem Zelená stuha (ocenění v krajském kole soutěže Vesnice roku) a obce oceněné titulem Zelená stuha ČR (ocenění v celostátním kole soutěže).</p>
<p>Podpora obcí v NP</p> <p>Příjem žádostí: od 3. 12. 2018 do 20. 12. 2019, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 100 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 9/2018 podporuje zlepšení životního prostředí na území národních parků a kvality života občanů v obcích, které leží na území národních parků. Mezi podporované aktivity patří projekty v oblasti infrastruktury a vybavenosti obcí, snížení světelného znečištění, podpora zpracování rozvojových dokumentů a studií, podpora informačních center orientovaných na národní parky, podpora programů vzdělávání a osvěty v oblastech životního prostředí a kofinancování podpořených projektů v rámci OPŽP.</p>
<p>Snížení emisí stacionárních zdrojů</p> <p>Příjem žádostí: od 15. 10. 2018 do 28. 2. 2019, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 30 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 7/2018 podporuje pořízení technologií vedoucích ke snížení emisí vybraných těžkých kovů (olova, arsenu, kadmia, niklu a rtuti) a na pořízení technologií a změny technologických postupů vedoucích ke snížení emisí pachových látek jako například zakrytování a odsávání odpadního plynu z technologie s následným čištěním pomocí koncového zařízení na omezování zápachu, podpořit lze rovněž primární opatření snížení emisí zápachu.</p>
<p>Veřejné osvětlení v obcích v CHKO</p> <p>Příjem žádostí: do 31. 10. 2018</p> <p>Alokace: 30 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 6/2018 je určena pro obce, jejichž katastrální území zasahuje na území chráněných krajinných oblastí a jejichž počet obyvatel je zároveň menší než 100 tisíc. Obce mohou získat až 2 miliony korun na rekonstrukci systémů veřejného osvětlení. Podpora se vztahuje na rekonstrukci či úpravu soustavy veřejného osvětlení. Dotace pomůže uhradit nákup svítidel, řídicí systém veřejného osvětlení, výměnu kabeláže ve sloupech veřejného osvětlení, rekonstrukci rozvaděčů, pronájem montážní plošiny nebo zpracování projektové dokumentace. Naopak stavební a výkopové práce, sloupky či výložníky financovány nebudou.</p>
<p>Ekologické výchovné programy</p> <p>Příjem žádostí: do 1. 10. 2018, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 15 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 5/2018 umožňuje získat finanční prostředky na zajištění denních a pobytových ekologických výchovných programů pro žáky mateřských, základních či středních škol pořádaných v období od 3. září 2018 do 31. prosince 2019. Předmětem podpory je zajištění realizace denních i pobytových ekologických výchovných programů (EVP) pro žáky mateřských, základních a středních škol.</p>
<p>Environmentální vzdělávání</p> <p>Příjem žádostí: do 15. 1. 2019</p> <p>Alokace: 40 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 4/2018 se zaměřuje na environmentální vzdělávání a výchovu (EVVO). Žadatelé mohou získat dotaci na koordinaci a rozvoj dlouhodobých environmentálních vzdělávacích a osvětových programů celorepublikového, případně nadregionálního významu a dosahu, dále na pořádání seminářů a kurzů celoživotního vzdělávání pro lektory EVVO a pedagogy, tvorbu metodik, spolupráci s vysokými školami či zavádění evaluačních mechanismů. Peníze je možné získat také na efektivní interpretaci přírodního dědictví a tvorbu informačních nástrojů v oblasti ochrany přírody v rámci zvláště chráněných území.</p>
<p>Ekoinovace</p> <p>Příjem projektových fiší: do 31. 10. 2018</p> <p>Alokace: 100 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 3/2018 cílí na tzv. ekoinovace – inovativní projekty, které využívají netradiční nebo u nás nepoužívané technologie s přínosem pro životní prostředí. Podpořeny budou inovativní a demonstrační projekty s pozitivním dopadem na životní prostředí v České republice, které budou moci být použity v praxi. Projekty se mohou týkat jak kvality vody a ovzduší, tak odpadů, energetických úspor a chytrých řešení v energetice nebo pro ochranu přírody a krajiny.</p>
<p>Průzkum, posílení a budování zdrojů pitné vody</p> <p>Příjem žádostí: do 18. 12. 2020, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 600 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 2/2018 se zaměřuje na zlepšení zásobování pitnou vodou a vyhledávání nových zdrojů vody pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou v odpovídající kvalitě. Do podporovaných projektů patří realizace nových nebo regenerace stávajících zdrojů vody pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou, stavba, zkapacitnění, případně rekonstrukce nefunkčních přivaděčů pitné vody a realizace průzkumných vrtů za účelem vyhledání zdrojů pitné vody pro zásobování obyvatelstva.</p>

<p>Výkup pozemků ve zvláště chráněných územích</p> <p>Příjem žádostí: do 31. 12. 2018, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 50 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 1/2018 je určena na výkup pozemků ve zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech, včetně území navržených a oznámených k vyhlášení. O podporu mohou žádat správy národních parků a Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.</p>
<p>Ekologická likvidace autovraků</p> <p>Termíny: 2. 1. 2019 – 1. 4. 2019 (za komodity odevzdané v roce 2018), 2. 1. 2020 – 31. 3. 2020 (za komodity odevzdané v roce 2019)</p> <p>Alokace: 40 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 22/2017 se zaměřuje na podporu kompletního zpracování autovraků, respektive na zpracování odpadů z těchto autovraků, v zařízeních k tomu určených s materiálovým nebo energetickým využitím. Toto musí být realizováno v souladu s podmínkami výzvy, zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, v aktuálním znění a dalšími relevantními právními předpisy. Výzva je zaměřena na zvýšení míry materiálového a energetického využití odpadů vzniklých při zpracování autovraků.</p>
<p>Likvidace nepotřebných vrtů</p> <p>Příjem žádostí: do 20. 12. 2019, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 20 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 20/2017 podporuje likvidaci nepotřebných hydrogeologických vrtů, které představují riziko ohrožení životního prostředí, především jakosti či množství podzemních vod, nebo ohrožení zdraví či života obyvatel. Předmětem výzvy jsou vrty, jejichž původním účelem byl průzkum, jímání či monitorování podzemní vody, které nejsou z hlediska svého původního účelu již potřebné, které nejsou již jinak využitelné a které představují riziko ohrožení životního prostředí.</p>
<p>Domovní čistírny odpadních vod</p> <p>Příjem žádostí: do 30. 6. 2019, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 200 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 17/2017 se zabývá prevencí či omezením znečištění povrchových a podzemních vod z komunálních zdrojů prostřednictvím realizace soustav domovních čistíren odpadních vod (DČOV) do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel, a to v oblastech, kde není z technického či ekonomického hlediska výhodná možnost připojení nemovitosti ke stokové síti zakončené ČOV. Podpora je určena pro budovy využívané k trvalému rodinnému bydlení a budovy ve vlastnictví dané obce, které nejsou užívány za účelem dosahování zisku.</p>
<p>Podpora obcí v NP</p> <p>Příjem žádostí: do 21. 12. 2018, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 50 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 15/2017 má za cíl zlepšení životního prostředí a kvality života občanů v obcích, které leží na území národních parků. Žádosti je možné podávat už jen v jedné z aktivit této výzvy a tou je kofinancování projektů podpořených v rámci Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 (OPŽP). Maximální výše podpory na jeden projekt kofinancovaný z prioritní osy 1 OPŽP je 5 procent, na projekty financované z ostatních prioritních os to jsou 3 procenta z celkových způsobilých výdajů.</p>
<p>Dešťovka</p> <p>Příjem žádostí: do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 340 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 12/2017 podporuje udržitelné a efektivní hospodaření s vodou v obcích. Motivuje vlastníky a stavebníky obytných domů k udržitelnému a efektivnímu hospodaření s vodou a snižuje tak množství pitné vody odebírané z povrchových a podzemních zdrojů. Výzva je pokračováním úspěšného programu Dešťovka. O peníze je možné žádat na systémy, které využívají srážkovou vodu pro zalévání zahrady, na splachování toalet, případně na takové systémy, které budou recyklovat odpadní vodu. Výzva je určena pro majitele domů.</p>
<p>Likvidace akutních zátěží</p> <p>Kontinuální výzva</p> <p>Příjem žádostí: do 31. 12. 2020, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 100 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 3/2017 podporuje odstraňování akutních ekologických zátěží s neznámým původcem. Platí to zejména pro místa v bývalých továrních areálech či opuštěných průmyslových skladech, jejichž majitel je neznámý nebo se k areálu nehlásí. O dotaci mohou žádat kraje, obce s rozšířenou působností i obce, které na svém území mají sklad či skládku nebezpečného odpadu.</p>
<p>Územní studie krajiny</p> <p>Příjem žádostí: do 31. 12. 2019, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 35 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 14/2016 nabízí obcím kofinancování ve výši 10 procent na projekty územních studií krajiny podpořených z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) v gesci Ministerstva pro místní rozvoj. Podmínkou získání dotace je vydané rozhodnutí o poskytnutí finanční podpory v IROPu, konkrétně v prioritní ose 3 operačního programu, určené na územní studie krajiny. O dotaci mohou žádat obce s rozšířenou působností.</p>

PROJEKT V ČÍSLECH

Celkové způsobilé výdaje
2 452 770 Kč

Dotace ERDF
1 876 369 Kč

Dotace SFŽP ČR
331 123 Kč

Foto: Karel Poprach

Foto: Karel Poprach

Foto: Karel Poprach

SOVY V NAŠÍ ZEMI

Sovy (Strigiformes) tvoří v zoologickém systému samostatný řád. Na světě bylo popsáno 205 druhů sov, zařazených do dvou čeledí, přičemž většina z nich náleží do čeledi puštíkovitých (Strigidae) a pouze šestnáct druhů do čeledi sovovitých (Tytonidae). V Evropě se vyskytuje celkem třináct druhů sov, z nichž dvanáct druhů bylo zjištěno na území ČR: osm druhů u nás hnízdí pravidelně, dva druhy nepravidelně (výřeček malý, kalous pustovka) a dva druhy jsou vzácní zatoulanci ze Skandinávie (sovice sněžná, sovice krahujová). Stavba těla jednotlivých druhů sov, jejich smysly, způsob života a chování mají napříč jednotlivými druhy mnoho společného. Sovy výborně vidí i v noci, velmi dobře slyší a struktura jejich per jim umožňuje neslyšný let. Všechny tyto vlastnosti sovy využívají k lovu potravy, a to hlavně v noci. Jejich potravu tvoří menší druhy obratlovců (drobní savci a ptáci) a doplňkově – u některých menších druhů – i hmyz. Sovy se kromě zbarvení peří odlišují velikostí těla a typem biotopu, který obývají. Naši nejmenší sovou je kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*) s hmotností v průměru od 59 g (samec) do 99 g (samice) a s rozpětím křídel od 35 cm (samec) do 38 cm (samice). Naopak největší sovou je výr velký (*Bubo bubo*) s průměrnou hmotností od 1 900 g (samec) do 2 600 g (samice) a s rozpětím křídel od 157 cm (samec) do 168 cm (samice). Z deseti u nás hnízdících druhů sov pět druhů hnízdí v lesních biotopech a pět druhů v otevřené kulturní zemědělské krajině. Většina našich sov u nás hnízdí řídkce či vzácně, jen dva druhy jsou relativně běžné: v lese je to puštitka obecná (*Strix aluco*) a v zemědělské krajině kalous ušatý (*Asio otus*). Zatímco populace některých lesních sov jsou poměrně stabilní (jejich potravu tvoří většinou více druhů drobných lesních savců – myši, hraboši, norník rudý), populace sov kulturní zemědělské krajiny prošly a procházejí složitým populačním vývojem. Jejich potravu tvoří většinou hraboši polní a minoritně jiné druhy drobných savců otevřených biotopů. Sovy polykají potravu většinou celku, nestravitelné části – kosti, rohovinu, zbytky hmyzu – vyvrhují zobákem v podobě tzv. vývržků, lidově nazývaných „chuchvalce“. Všechny naše sovy jsou na nabídce potravy v podobě drobných savců bytostně závislé, a přestože loví v menší míře i ptáky, bez dostatečné nabídky drobných savců se nejsou schopny úspěšně rozmnožit.

► DÍKY PROJEKTŮM Z OPŽP BY TO SOVY U NÁS MOHLY MÍT SNADNĚJŠÍ

Sovy to nemají vůbec jednoduché. Oproti některým jiným druhům dravých ptáků jsou jejich populace v důsledku působení a kumulace nejrůznějších antropogenních faktorů zranitelnější. **Sovy žijící v zemědělské kulturní krajině pak více trpí důsledky lidské činnosti při využívání této krajiny a mají vyšší mortalitu než sovy, které žijí v lesích. Spolek TYTO, který se ochranou našich sov zabývá, realizoval za podpory OPŽP několik projektů.** Poslední z nich se věnoval právě sovám zemědělské kulturní krajiny: sově pálené a sýčkovi obecnému.

Spolek TYTO se problematice ochrany a hnízdní podpory a výzkumu některých druhů našich sov věnuje dlouhodobě. Vznikl v roce 2001, ale zakládající členové spolku se ochraně sov věnovali již předtím – přibližně od druhé poloviny osmdesátých let minulého století. „Téma projektu je nám tu již velmi blízké,“ říká Karel Poprach, předseda spolku. „Jelikož máme k dispozici data týkající se populačního vývoje některých druhů sov za posledních zhruba dvacet let, víme, jak na tom jejich populace jsou a jaké faktory ovlivňují jejich natalitu i mortalitu.“ K myšlence zabývat se aktivní podporou ohrožených druhů tedy přirozeně zbýval jen malý krůček. Projekt, který z ní posléze vznikl, nesl název „Ochrana a podpora hnízdní populace sýčka obecného a sově pálené v Ústeckém kraji s lokální působností projektu v jiných regio-

nech České republiky“. „Tento poměrně dlouhý a komplikovaný název ukazuje, na které druhy sov byl projekt zacílen, a také to, že spádovým regionem projektu byl Ústecký kraj,“ přibližuje Karel Poprach projekt, jehož vznik sám inicioval. Zkušenosti s žádáním o dotace spolek TYTO měl, a to z OPŽP i z jiných zdrojů. Při přípravě projektu proto mohli vycházet z vlastních zkušeností a dobré znalosti soví problematiky. Projektovou dokumentaci pro spolek zpracovali kolegové ze ZO ČSOP Pomoraví.

Nebylo to úplně snadné

Celý proces podání a následné administrace žádosti do OPŽP hodnotí Karel Poprach jako ne úplně snadný. „Administrace celého projektu zabere i stovky hodin práce,“ říká a pokračuje: „Měli jsme zkušenosti ze dvou předcháze-

jících projektů, a tak jsme se ve webovém prostředí Bene-fillu již lépe orientovali. Jelikož byl náš projekt realizován na řadě lokalit a na stovkách pozemků, domníval jsem se, že čísla parcel půjdou z již vytvořené datové struktury v excelové aplikaci jednoduše nakopírovat, ale nešlo to. Každou parcelu jsme museli zadávat znovu ručně.“ V současném webovém prostředí žádosti čísla parcel již neuvádějí, což Karel Poprach považuje za výhodu. „Na druhou stranu je z mého pohledu současné webové prostředí žádosti méně přehledné a méně intuitivní,“ předkládá svůj názor.

Desítek povolení už nebylo potřeba

Podkladů, které bylo k žádosti potřeba doložit, byla kromě projektové dokumentace celá řada. Jednalo se o standardní dokumenty. „U předchozích dvou žádostí z OPŽP, kdy jsme projekty realizovali v lesích, bylo podle pod-

mínek pro žadatele nutno zajistit pro celou oblast realizace projektu stanovisko orgánu státní správy, které dokládá soulad navrženého opatření – v tomto případě projektu – s územně plánovací dokumentací pro opatření v oblastech dané podpory, které nepodléhají vydání územního rozhodnutí ani stavebního povolení. Kromě toho jsme museli zajistit stanovisko orgánu státní správy i z pozice obecních úřadů obce s rozšířenou působností, které rovněž dokládá soulad projektu s územně plánovací dokumentací – v našem případě se jednalo o desítky vyjádření,“ vzpomíná Karel Poprach. Na základě této zkušenosti spolek před podáním žádosti na projekt ochrany hnízdišť sýčka obecného a sově pálené zajišťoval tato stanoviska i pro jeho realizaci. I v tomto případě šlo o desítky vyjádření. „Před podáním žádosti

jme se dozvěděli, že došlo ke změně podmínek a tato vyjádření již nejsou pro obdobné projekty SFŽP ČR vyžadována,“ konstatuje Karel Poprach. Spolupráce na projektu se SFŽP ČR a ostatními subjekty pak podle jeho slov probíhala bez větších problémů.

Zpracování projektové dokumentace projektu na ochranu a podporu hnízdní populace sýčka obecného a sově pálené byla zahájena v březnu 2009 a ukončena o tři a půl roku později, samotná realizace byla ukončena v prosinci 2015.

V rámci projektu se monitoroval výskyt sov i věšely budky

Na realizaci projektu se spolupodílelo více odborníků, ať již ze spolku TYTO, nebo ze

strany dodavatele, který realizoval část aktivit projektu v terénu. „Vzhledem k objemu pořizovaných dat v terénu, rozsahu projektu a výstupům projektu pracovali na realizaci projektu kromě biologů i informatikové, konkrétně programátor a správce projektového webu,“ vypočítává Karel Poprach.

Z dotace OPŽP pak byla hrazena realizace hned několika aktivit projektu. „Nejdříve jsme provedli rozsáhlý monitoring výskytu obou druhů těchto sov v cílových oblastech, a to v rámci aktivního monitoring stavu před realizací projektu,“ vzpomíná Karel Poprach. „Monitoring jsme realizovali akusticky – pomocí digitálních záznamníků, které byly instalovány na vhodném místě a zaznamenávaly všechny hlasové projevy, nejen sov, v průběhu jedné nebo i dvou nocí,“ popisuje dále. Nahraná data byla následně zpracována a vyhodnocena. Druhou variací akustického monitoringu byl noční odposlech hlasových projevů sov na vybraných lokalitách, někde i za pomoci hlasové provokace. „Další metodou byl vizuální monitoring, kdy jsme vyhledávali pobytové stopy sov – vývržky, peří a podobně,“ pokračuje předseda spolku. Další aktivitou byla výroba a instalace 280 hnízdních budek pro sýčka obecného a 98 hnízdních budek pro sově pálenou s důrazem na bezpečnost těchto hnízdišť před predátory. „V dalším roce následovaly kontroly instalované sítě hnízdních budek a vyhodnocení výsledků a efektu projektu. Několik aktivit bylo realizováno i v rámci propagace projektu.“

V letech předcházejících projektu na ochranu sýčka obecného a sově pálené realizoval spolek TYTO ještě dva projekty zaměřené na hnízdní podporu silně ohroženého sýce rousného, a to v lesích Olomouckého kraje a u druhého projektu v lesích Moravskoslezského kraje.

Na hnízdech sýčka obecného a sovy pálené byly instalovány a následně na nich kontinuálně běžely dva kamerové sety, které zaznamenávaly průběh hnízdění. Vybrané sekvence videonahrávek byly pro cílové skupiny projektu vystaveny na projektovém webu tyto.cz.

Plošný záběr projektu byl velmi rozsáhlý

Spádovou oblastí projektu byl – jak název vypovídá – Ústecký kraj, ve kterém se nachází ustupující či fluktuující populace obou druhů sov. Celý projekt byl realizován na území osmi krajů: Jihočeského, Jihomoravského, Karlovarského, Moravskoslezského, Olomouckého, Středočeského, Ústeckého a Zlínského, ve správním obvodu 55 obcí s rozšířenou působností, v 258 katastrálních územích a na 378 parcelních číslech. „Z těchto údajů je patrné, že projektová příprava, realizace projektu i zpracování výstupů z něj bylo poměrně náročné. Bohužel je to tak u většiny našich projektů,“ poukazuje Karel Poprach na to, s čím se ochránci naší sovy populace potýkají. „Současně jsme byli nuceni zajistit písemné souhlasy vlastníků hospodářských objektů, do kterých byly hnízdní budky pro sovy instalovány, a to se jednalo řádově o stovky vlastníků,“ dodává ještě. Aby toho nebylo málo, zažádal spolek před realizací projektu – vzhledem k jeho plošnému záběru – o devět výjimek orgánů ochrany přírody z ochranných podmínek obou druhů sov podle příslušného zákona, přičemž všechny dané výjimky každoročně administrují.

Práce se sovami přináší i mnoho lidských příběhů

Práce se sovami ale neznamená jen setkávání se s těmito krásnými tvory. „Každodenně se setkávám také s lidmi a za dobu, co se sovám věnuji, mám samozřejmě množství příběhů, které mi utkvěly v paměti,“ vypráví Karel Poprach, předseda spolku TYTO. „Během realizace jednoho z projektů na ochranu sovy pálené proběhla i návštěva dvou pracovníků britské organizace, která projekt podporovala, a v rámci ní i kontrola projektu v terénu. Navštívili jsme několik farem a při kontrole jedné lokality za námi přišel její podnapilý samozvaný správce a tvrdil, že to tam hlídá. Vysvětlil jsem mu, o co jde a že jsme telefonicky domluveni s majitelem na kontrole objektu a hnízdní budky. To mu ale nestačilo, a když jsme přes jeho žádost neodjeli, odešel se slovy, že si jde pro pušku. Pracovníci z Anglie chtěli vědět, o čem jsme hovořili, a tak jsem jim vše podstatné přeložil. Jednomu z nich ztuhl obličej a ztvářil se dost vyděšeně. Vnitřně jsem nepochyboval, že jde o recesi ze strany ‚správce‘, i když jeden samozřejmě nikdy neví. Nakonec vše dobře dopadlo, náš ‚správce‘ se vrátil beze zbraně a měl radost, když jsme mu ukázali sovu pálenou. Posléze naléhal na naše hosty, aby s ním šli do ‚strážní‘ maringotky na slivovici. Jeden z nich jeho pozvání přijal a kromě štamprle kořalky tam jako dárek

obdržel i rozbité a zaprášené kapesní zrcátko. Teprve pak brali naši hosté celou příhodu s úsměvem a myslím si, že si ji pamatují dodnes, stejně jako já. Po nějaké době mi volali z britského velvyslanectví v Praze, že projekt vybrali ke zhlédnutí i pro ministra životního prostředí Velké Británie, který byl v té době v Česku na návštěvě. Nakonec z tohoto setkání ale sešlo, neboť se pan ministr musel vrátit předčasně domů,“ vzpomíná Karel Poprach po letech na úsměvný zážitek a vypráví dál.

„Na Znojensku při kontrole jedné z farem nám její vedoucí zajistil pracovníka, který s námi měl odjet odejít jeden objekt nacházející se v jiné vesnici. Čekali jsme na něj venku před kanceláří, a když vyšel ven a nasedl do auta, jeli jsme za ním. Následně onen zaměstnanec zastavil asi na třech místech, mimo obec i v další obci, a my udělali vždycky totéž. Po čtvrté zastávce vyskočil z auta a zakřičel: ‚Hoši, co chcete?‘ Když jsem si jej prohlédl zblízka, bylo zřejmé, že to není ten, za kterým jsme měli jet, a omluvili jsme se. Vrátili jsme se na farmu, kde na nás ten ‚pravý‘ zaměstnanec trpělivě čekal.“

Vyprávět by se dalo dlouho. „V Božicích na Znojensku jsem také kontroloval soukromou stodolu, kde paní domácí nedaleko pod hnízdem sovy pálené sušila prádlo. Sovy se na hnízdišti vyznačují četnými pobytovými stopami, jako jsou vývržky, střikance a podobně, což objekt znečišťuje. Ptal jsem se paní, jak to řeší, když jí sovy při výletu z hnízda pokálí prádlo. Odpověď zněla lakonicky: ‚Tak jej vyperu znova.‘ Přestože lidé jsou k sovám většinou tolerantní, tento přístup považují za vrchol tolerance,“ vzpomíná obdivně.

Ne všechny vzpomínky jsou ale veselé. „Vzpomínám si samozřejmě i na smutné příhody. Nemalá část lidí, se kterými jsem se roky potkával při zajišťování vstupů do objektů, již nežije. Pamatuji si na lidi, kteří si na svůj život sáhli dobrovolně, i třeba na zaměstnance jedné farmy na Mělnicku, který se utopil během velké povodně v roce 2002.“

Díky projektu se u nás bude sovám hnízdit bezpečněji

Hlavním přínosem projektu je podle Karla Popracha to, že se spolku podařilo nabídnout sovám vhodná a bezpečná hnízdiště a dlouhodobě tak zvýšit potenciál pro jejich reprodukci. „V rámci monitoringu sov jsme získali cenná data o aktuálně obsazených lokalitách oběma druhy sov. Například sýčka obecného jsme zaznamenali na 41 lokalitách a sovu pálenou na 95 lokalitách. Bezprostředně v následujícím roce byla část budek oběma druhy sov obsazena a sovy v nich hnízdí každoročně,“ vypočítává úspěchy projektu. „Myslím si, že velký kus práce jsme udělali v rámci propagace projektu, kdy se vydaná publikace dostala k cílovým skupinám a splnila svůj osvětový účel. Stále také běží webové stránky projektu, kde lze zhlédnout četné videozáznamy z průběhu hnízdění obou druhů sov a bohatou fotodokumentaci projektu,“ doplňuje ještě. „Realizaci projektu proto hodnotím jako úspěšnou. Moje poděkování patří vlastníkům hospodářských objektů za to, že umožňují sovám, aby v jejich objektech hnízdily, a nám umožňují vstup do těchto objektů, a současně i donorům nejen tohoto projektu za finanční podporu aktivit vedoucích k ochraně a podpoře našich sov.“

V současnosti má spolek TYTO podánu žádost do OPŽP na realizaci projektu „Ochrana a podpora hnízdní populace motáka lužního v Jihomoravském kraji“. „Je zde ale nejasnost ve věci veřejné zakázky, která se aktuálně řeší, tak uvidíme, jak to dopadne a zda bude projekt realizován,“ zamýšlí se předseda spolku Karel Poprach. ●

SÝČEK OBECNÝ A SOVA PÁLENÁ POTŘEBUJÍ NEJVĚTŠÍ POMOC

Nejvýznamnější pokles početnosti hnízdicích párů byl v posledních desetiletích zaznamenán u sýčka obecného

(*Athene noctua*) a sovy pálené (*Tyto alba*). Příčin prudkého ústupu jejich populací je více. V průběhu padesátých a šedesátých let dvacátého století proběhly v Česku výrazné změny v krajině zemědělského venkova a ve způsobu jejího využívání. Tyto změny, z hlediska ekologie krajiny většinou negativního charakteru, měly za následek slučování bloků orné půdy, rozsáhlý úbytek lučních porostů, rozptýlené a zapojené zeleně v krajině. Změny v zemědělství se současně projevil ve vesnické a sedlácké architektuře, v rozdílném způsobu hospodaření a ve využívání hospodářských objektů. Slučování bloků orné půdy a úbytek rozptýlené zeleně měl za následek zánik biotopů, kde sovy kulturní krajiny nacházejí dostatek potravy v letech latence hroboše polního (hlavní kořisti) na ostatních zemědělských kulturách. Zmíněné negativní vlivy byly dále umocněny synantropizací a nárůstem početnosti kuny skalní, a tedy výrazně vyšším predáčním tlakem. Stovky našich sov každoročně hynou v důsledku kolizí s dopravními prostředky, zejména s automobily, na silnicích. Populace sov ovlivňují i přirozené faktory, jako jsou například klimatické podmínky a schopnost přežít v tuhých hroboše v závislosti na nabídce a dostupnosti potravy. Sýček obecný i sova pálená jsou synantropní druhy hnízdicí na člověkem vytvořených stavbách a člověk svojí činností populace obou těchto druhů sov přímo či nepřímo ovlivňuje. Tradiční hospodářské a zemědělské objekty, včetně sakrálních objektů, jsou rekonstruovány a uzavírány a sýček obecný i sova pálená tak přicházejí o svá tradiční, po mnoho let užívaná hnízdiště. Proto ochránáři vyvíjejí úsilí směřující k ochraně těchto druhů sov a instalují pro ně do vhodných hospodářských a sakrálních objektů hnízdní budky zabezpečené proti predaci.

AKTUÁLNÍ VÝZVY OPŽP PODPORUJÍ PESTROU ŠKÁLU PROJEKTŮ

Priorita přináší stručný přehled aktuálních výzev. Jejich kompletní znění včetně všech podporovaných aktivit naleznete na stránkách programu www.opzp.cz.

<p>Soustava Natura 2000</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 6. 1. 2020</p> <p>Alokace: 250 000 000 Kč</p>	<p>31. výzva nabízí krajům peníze na dokončení implementace, plánování a zajištění péče o lokality soustavy Natura 2000. Mezi podporovaná opatření patří mimo jiné projekty zaměřené na péči o bezlesí, o lesní společenstva, péči o vodní útvary a mokřadní biotopy v územích národního významu, péči o dřeviny mimo les a další druhy péče. K dalším podporovaným aktivitám patří opatření k usměrňování návštěvníků: dřevěné/povalové chodníky, úprava povrchů cest, lávky, zábradlí, schody, žebříky apod. Podporu mohou získat i projekty budování či obnovy prvků pro interpretaci chráněných území: informační panely, naučné stezky, návštěvnická střediska.</p>	<p>Sledování vývoje kvality ovzduší</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 20. 12. 2018</p> <p>Alokace: 100 000 000 Kč</p>	<p>98. výzva podporuje tři typy aktivit. První je výstavba a obnova systémů sledování kvality ovzduší a souvisejících meteorologických aspektů v celorepublikovém či regionálním měřítku, kam patří zejména monitorovací sítě, laboratoře, zabezpečení sběru vzorků a přenosu dat, technika pro primární zpracování dat, jejich archivaci a prezentaci. Dále se jedná o aktivity vedoucí k pořízení a aktualizaci systémů určených pro hodnocení kvality ovzduší a posouzení dopadů opatření ke zlepšení kvality ovzduší. Jako třetí je podporována obnova a rozvoj systémů pro archivaci a zpracování údajů o znečišťování ovzduší (emisních dat) jak standardními znečišťujícími látkami, tak skleníkovými plyny.</p>
<p>Přirozené funkce krajiny</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 7. 1. 2019</p> <p>Alokace: 500 000 000 Kč</p>	<p>51. výzva nabízí půl miliardy korun na revitalizaci vodních toků, realizaci tůní a mokřadů a zprůchodnění migračních bariér z plánů dílčích povodí. Dotaci lze získat například na odstranění opevnění dna a břehů nebo na odstranění příčných překážek, obnovu říčních ramen v nivě vodního toku, posílení ekologicko-stabilizačních funkcí rašelinišť a pramenišť. K podporovaným opatřením patří i budování přehrázek v umělé zbudovaných odvodňovacích kanálech, podpora přirozených korytovorných procesů a odstranění opevnění včetně odvozu a skládkového a mnohá další opatření. Finančně podpořena budou opatření vyplývající z plánů dílčích povodí, která posilují přirozené funkce krajiny, zvyšují biodiverzitu a přispívají ke zlepšení ekologického stavu vodních útvarů.</p>	<p>Snižování energetické náročnosti veřejných budov</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 31. 1. 2019</p> <p>Alokace: 3 000 000 000 Kč</p>	<p>100. výzva má za cíl snížení energetické náročnosti veřejných budov a zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie. Žadatelé mohou žádat o peníze na celkové nebo dílčí energeticky úsporné renovace veřejných budov včetně projektů realizovaných metodou EPC. Patří sem například zateplení obvodového pláště budovy, výměna a renovace otvorových výplní, realizace opatření majících prokazatelně vliv na energetickou náročnost budovy nebo zlepšení kvality vnitřního prostředí a další opatření včetně výměny zdroje tepla pro vytápění nebo přípravu teplé užitkové vody s výkonem nižším než 5 MW využívajícího fosilní paliva nebo elektrickou energii. Podporovány jsou i instalace fotovoltaických systémů a solárně-termických kolektorů. Hlavní cílovou skupinou jsou vlastníci veřejných budov.</p>
<p>Přirozené funkce krajiny</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 2. 1. 2020</p> <p>Alokace: 30 000 000 Kč</p>	<p>52. výzva podporuje projekty na posílení přirozených funkcí krajiny. Výzva je zaměřena na tvorbu plánů územních systémů ekologické stability (ÚSES), které jsou jedním z podkladů pro zpracování územně plánovací dokumentace obcí a podkladem pro realizaci skladebných prvků ÚSES, dále pro provádění pozemkových úprav, pro lesní hospodářské plány a vodohospodářské a jiné dokumenty ochrany a obnovy krajiny. Dotaci lze získat na zpracování plánu ÚSES (včetně aktualizace stávajícího plánu). Žádosti mohou podávat pouze obce s rozšířenou působností. Plán ÚSES musí být zpracován dle metodiky vymezování územního systému ekologické stability.</p>	<p>Sanace svahových nestabilit</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 20. 12. 2018</p> <p>Alokace: 100 000 000 Kč</p>	<p>101. výzva poskytuje formou dotací podporu na projekty vedoucí ke stabilizování a sanaci svahových nestabilit ohrožujících zdraví, majetek a bezpečnost, které jsou evidovány a kategorizovány v Registru svahových nestabilit. Hlavními cílovými skupinami jsou veřejný sektor či státní podniky.</p>
<p>Budovy v pasivním energetickém standardu</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 31. 10. 2019</p> <p>Alokace: 500 000 000 Kč</p>	<p>61. výzva podporuje výstavbu nových veřejných budov v pasivním energetickém standardu. Výzva je průběžná (nesoutěžní) s jednokolovým modelem hodnocení žádostí. Žadatelé o dotace mohou nově získat až 30 procent ze způsobilých výdajů na stavbu veřejných budov v pasivním standardu. Mezi oprávněné žadatele v prioritní ose 5 byly zařazeny obchodní společnosti stoprocentně vlastněné veřejným subjektem. Mezi povinné indikátory patří v rámci výzvy odhadované roční snížení emisí skleníkových plynů. Oprávněnými žadateli o dotaci jsou kraje, obce a města, svazky obcí, organizační složky státu, příspěvkové organizace, veřejné výzkumné instituce, veřejnoprávní instituce nebo vysoké školy a školská zařízení.</p>	<p>Lokální protipovodňové systémy</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 20. 12. 2018</p> <p>Alokace: 250 000 000 Kč</p>	<p>102. výzva je určena na budování a rozšíření varovných, hlásných, předpovědních a výstražných systémů na lokální úrovni a na digitální povodňové plány. Žádosti o dotace mohou podávat obce a jejich dobrovolné svazky, kraje, veřejné výzkumné instituce, příspěvkové organizace a další subjekty veřejného sektoru. Výše podpory z dotace může tvořit maximálně 85 procent celkových způsobilých výdajů s výjimkou opatření budování varovných systémů, kde bude podpora 70 procent z celkových způsobilých výdajů.</p>
<p>Významně chráněná území</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 2. 1. 2019</p> <p>Alokace: 1 150 000 000 Kč</p>	<p>78. výzva Cílem výzvy je zajistit financování prioritních opatření v chráněných územích přispívajících k zachování či zlepšení stavu předmětů ochrany. Mezi oprávněné žadatele patří AOPK ČR, Správa jeskyní ČR a správy národních parků. Opatření lze realizovat pouze v případě zpracované plánovací dokumentace o daném území. Jedná se o aktivitu zaměřenou na omezený okruh žadatelů. Tomu odpovídají i podporované aktivity, jimiž je zajišťování péče o národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, národní přírodní památky a lokality soustavy Natura 2000. Dotaci lze čerpat i na sběr informací, tvorbu informačních a technických nástrojů a podkladů pro zajištění ochrany a péče o národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, národní přírodní památky a lokality soustavy Natura 2000.</p>	<p>Sběr, třídění a úprava odpadů</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 28. 2. 2019</p> <p>Alokace: 800 000 000 Kč</p>	<p>104. výzva řeší podporu výstavby a modernizace zařízení pro sběr, třídění a úpravu odpadů, výstavbu a modernizaci zařízení na energetické využití odpadů a související infrastruktury a výstavbu a modernizaci zařízení pro nakládání s nebezpečnými odpady včetně zdravotnických odpadů (vyjma skládkování). Příkladem podporovaných projektů jsou výstavby a modernizace sběrných dvorů, systémy pro separaci komunálního odpadu, výstavba a modernizace třídících a dotřídovacích linek, stavba a modernizace bioplynových stanic a mnohé další.</p>

AKTUÁLNÍ VÝZVY OPŽP PODPORUJÍ PESTROU ŠKÁLU PROJEKTŮ

<p>Celostátní protipovodňová opatření</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 20. 12. 2018</p> <p>Alokace: 50 000 000 Kč</p>	<p>105. výzva přináší peníze na analýzy odtokových poměrů včetně návrhů možných protipovodňových opatření, typově budou podporovány projekty na zpracování podkladových analýz na státní a regionální úrovni a na zpracování podkladů pro stanovení záplavových území a map povodňového ohrožení. Podpořeno bude rovněž budování, rozšíření a zkvalitnění varovných, hlásných, předpovědních a výstražných systémů na celostátní úrovni a zpracování digitálních povodňových plánů. Oprávněnými žadateli jsou příspěvkové organizace a státní podniky.</p>	<p>Posílit biodiverzitu</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 6. 1. 2020</p> <p>Alokace: 40 000 000 Kč</p>	<p>110. výzva Cílem je zastavení úbytku biologické rozmanitosti a degradace ekosystémových služeb. Do typu podporovaných projektů a aktivit patří předcházení, minimalizace a náprava škod na majetku způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů s výjimkou opatření proti rybožravým predátorům podporovaným v rámci akvakultury prostřednictvím Operačního programu Rybářství. Podporuje realizaci opatření na zajištění prevence a zmírnění přímých škod způsobených níže vyjmenovanými chráněnými druhy na zemědělských kulturách a hospodářských zvířatech. Podporována budou pouze opatření, která jsou předmětem notifikace u Evropské komise, tedy realizace opatření na zajištění prevence škod způsobených zvláště chráněnými druhy, jako je vlk, rys, medvěd a jestřáb. Oprávněnými příjemci podpory jsou fyzické osoby podnikající a podnikatelské subjekty působící v oblasti zemědělské prvovýroby.</p>
<p>Zajištění péče o území národního významu</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 15. 11. 2018</p> <p>Alokace 150 000 000 Kč</p>	<p>106. výzva je zaměřena na podporu zajištění péče o NP, CHKO, NPR, NPP (včetně jejich ochranných pásem) a lokality soustavy Natura 2000 a dále přírodní rezervace a přírodní památky na pozemcích nebo stavbách ve vlastnictví státu s právem hospodaření organizační složkou státu. V rámci této výzvy bude možné podporovat například zpracování plánovací dokumentace pro chráněná území, péči o nelesní stanoviště (travní porosty, vřesoviště apod.), lesní společenstva, vodní prvky a mokřadní biotopy, likvidaci invazivních a nepůvodních druhů. Jejich detailní popis je uveden v Pravidlech pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP 2014–2020. Opatření zaměřená na péči o vyjmenovaná území jsou podporována pouze v případě, že se jedná o obnovní management, nikoliv management udržovací. Mezi oprávněné žadatele patří široká škála subjektů.</p>	<p>Povodňová ochrana</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 7. 1. 2019</p> <p>Alokace: 1 800 000 000 Kč</p>	<p>113. výzva cílí na tři základní aktivity. Jedná se o zprůtočnění nebo zvýšení retenčního potenciálu koryt vodních toků a přilehlých niv, o zlepšení přirozených rozlivů a hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu obce a nakonec o obnovu, výstavbu a rekonstrukce, případně modernizace, vodních děl sloužící povodňové ochraně. Oprávněnými žadateli mohou být různé subjekty od obcí a krajů přes veřejné výzkumné instituce až po církve a náboženské společnosti.</p>
<p>Podpora biodiverzity</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 15. 11. 2018</p> <p>Alokace: 80 000 000 Kč</p>	<p>107. výzva podporuje aktivity na posílení biodiverzity. Mezi podporovaná opatření patří například speciální péče o vzácné biotopy, speciální péče cílená na podporu vzácných druhů a jejich biotopů, obnovu a tvorbu cenných stanovišť, opatření na podporu vzácných druhů v urbanizovaném prostředí a mnohá další. Podporována je rovněž prevence šíření a omezování výskytu invazivních druhů. Výzva umožňuje také čerpat peníze na předcházení, minimalizaci a nápravu škod způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů na majetku. Oprávněnými žadateli jsou rozmanité subjekty od obcí přes neziskové organizace až po podnikající fyzické osoby.</p>	<p>Materiálové a energetické využití odpadů</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 2. 12. 2019</p> <p>Alokace: 500 000 000 Kč</p>	<p>114. výzva si klade za cíl podporovat způsoby nakládání s odpady, které využívají odpad jako zdroj druhotných surovin, podporovat přípravu k recyklaci odpadu a nakládání s odpady, které vede ke zvýšení ekonomické hodnoty odpadu. Podporovanými projekty jsou výstavba a modernizace zařízení pro materiálové využití odpadů (vyjma kovů, skla, skupiny odpadů 17 a 16 dle Katalogu odpadů). Mezi příjemci podpory se řadí široké spektrum subjektů.</p>
<p>Posílení přirozené funkce krajiny</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 15. 11. 2018</p> <p>Alokace 400 000 000 Kč</p>	<p>108. výzva financuje širokou škálu projektů cílených na posílení přirozené funkce krajiny. Mezi ně patří aktivity vedoucí ke zprůchodnění migračních bariér pro živočichy a opatření k omezování úmrtnosti živočichů spojené s rozvojem technické infrastruktury, dále projekty, které budou vytvářet a obnovovat krajinné prvky. Výzva pamatuje také na revitalizaci a podporu samovolné renaturace vodních toků a niv, obnovu a budování vodních prvků, jako jsou rybníky, tůňe a mokřady. Další podporovanou aktivitou je zlepšování druhové, jevkové a prostorové struktury lesů a realizace přírodě blízkých opatření zaměřených na řešení eroze.</p>	<p>Zlepšení kvality prostředí v sídlech</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 2. 1. 2020</p> <p>Alokace: 119 000 000 Kč</p>	<p>115. výzva podporuje revitalizaci funkčních ploch a prvků sídelní zeleně. Smyslem dotační podpory je posílení biodiverzity a ekosystémových funkcí znehodnocených ekosystémů v sídlech. Žadatelé mohou čerpat peníze na pořízení či aktualizace studií systému sídelní zeleně s následnou realizací opatření, na zakládání/obnovu funkčně propojených ploch a prvků veřejně přístupné sídelní zeleně (vč. vodních prvků a ploch). Typově sem patří parky, zahrady, sady, stromořadí a další prvky. Dotace se vztahují i na zakládání doprovodných vodních prvků a ploch přírodě blízkého charakteru. Žadatelé mohou být obce, kraje a mnohé další organizace různého typu.</p>
<p>Sídelní zeleň</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 15. 11. 2018</p> <p>Alokace 150 000 000 Kč</p>	<p>109. výzva se zaměřuje na zlepšení kvality prostředí v obcích a městech prostřednictvím projektů na zakládání a obnovu sídelní zeleně. Součástí projektů mohou být i vodní prvky přírodního charakteru (tůňky, jezírka), cestní síť s propustným nebo polopropustným povrchem a také mobiliář, jako jsou lavičky, koše a pítka. Realizace opatření musí vést ke zvýšení biodiverzity v daném místě. O peníze mohou žádat obce, kraje, příspěvkové organizace a mnohé další subjekty včetně fyzických osob podnikajících.</p>		

PŘEHLED VÝZEV OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ NA ROK 2019

IDENTIFIKACE OBLASTI PODPORY			ZACÍLENÍ VÝZVY		ZÁKLADNÍ PLÁNOVANÉ ÚDAJE O VÝZVĚ				
Prioritní osa	Specifický cíl	Číslo výzvy	Podporované aktivity	Cílové skupiny	Druh výzvy	Předpokládané datum zahájení příjmu žádostí	Předpokládané datum ukončení příjmu žádostí		
1	1.1 – Snížit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a vnos znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod	116	aktivita 1.1.1	veřejný sektor	průběžná (nesoutěžní)	7. 1. 2019	31. 7. 2019		
	1.3 – Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami	119	aktivita 1.3.1, 1.3.2 a 1.3.3	veřejný sektor, organizace zajišťující technická opatření na vodních tocích, Česká republika prostřednictvím organizačních složek státu a jimi zřízených příspěvkových organizací fyzické osoby podnikající pro aktivitu 1.3.3 – vybudování nebo rekonstrukce bezpečnostních přelivů vodních nádrží	průběžná (nesoutěžní)	4. 2. 2019	13. 1. 2020		
	1.4 – Podpořit preventivní protipovodňová opatření		123	aktivita 1.4.1 - zpracování podkladových analýz na státní a regionální úrovni pro 2. období plánování dle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES, o vyhodnocování a zvládnání povodňových rizik (aktualizace vymezení oblastí s významným povodňovým rizikem, mapy rizik a mapy povodňového nebezpečí, návrhy efektivních opatření jako podklad pro plány pro zvládnání povodňových rizik, dokumentace oblastí s významným povodňovým rizikem, zpracování podkladů pro aktualizaci plánů pro zvládnání povodňových rizik) a zpracování podkladů pro stanovení záplavových území a map povodňového ohrožení a aktivita 1.4.2	veřejný sektor	průběžná (nesoutěžní)	1. 4. 2019	30. 9. 2019	
				124	aktivita 1.4.1 – zpracování podkladů pro vymezení území ohroženého zvláštní povodní a aktivita 1.4.3	veřejný sektor	kolová (soutěžní)	1. 4. 2019	3. 6. 2019
				125	aktivita 1.4.1 – zpracování podkladů pro vymezení území ohroženého zvláštní povodní a aktivita 1.4.3	veřejný sektor	kolová (soutěžní)	1. 10. 2019	19. 12. 2019
2	2.1 – Snížit emise z lokálního vytápění domácností podílejících se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek	117	bez omezení, dle PD	fyzické osoby	průběžná (nesoutěžní)	7. 1. 2019	28. 2. 2019		
3	3.1 – Prevence vzniku odpadů	122	bez omezení, dle PD	kraje, města a obce, města a pověřené obce, původci odpadu, podnikatelské subjekty	kolová (soutěžní)	1. 4. 2020	30. 7. 2020		
	3.2 – Zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů	126	aktivita 3.2.1, aktivita 3.2.3, aktivita 3.2.4	kraje, města a obce, města a pověřené obce, původci odpadu, podnikatelské subjekty	kolová (soutěžní)	2. 9. 2019	3. 2. 2020		
	3.3 – Rekultivovat staré skládky	118	aktivita 3.3.1	kraje, města a obce, města a pověřené obce, veřejné instituce	kolová (soutěžní)	1. 3. 2019	1. 7. 2019		
	3.4 – Dokončit inventarizaci a odstranit ekologické zátěže	99	aktivita 3.4.3	subjekty zajišťující odstraňování ekologických zátěží	kolová (soutěžní)	1. 8. 2019	31. 10. 2019		
4	4.1 – Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území	120	bez omezení, dle PD	orgány ochrany přírody pro chráněná území národního významu a území soustavy NATURA 2000	průběžná (nesoutěžní)	4. 2. 2019	13. 1. 2020		
		129	dle PD, vyjma opatření na Zajištění územní ochrany a Zpracování podkladů pro zajištění péče o území národního významu	orgány ochrany přírody pro chráněná území národního významu, území soustavy NATURA 2000 a PR/PP na pozemcích a/nebo stavbách ve vlastnictví státu s právem hospodaření organizační složkou státu, vlastníci a nájemci pozemků	průběžná (nesoutěžní)	1. 2. 2019	31. 10. 2019		
	4.2 – Posílit biodiverzitu	130	bez omezení, dle PD	vlastníci a nájemci pozemků, orgány státní správy a organizace podílející se na ochraně přírody a krajiny	průběžná (nesoutěžní)	1. 2. 2019	31. 10. 2019		
	4.3 – Posílit přirozené funkce krajiny	131	dle PD, vyjma opatření na zpracování plánů ÚSES	vlastníci a správci pozemků, organizace podílející se na ochraně přírody a krajiny, správci povodí a správci vodních toků	průběžná (nesoutěžní)	1. 2. 2019	31. 10. 2019		
	4.4 – Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech	132	bez omezení, dle PD	orgány veřejné správy, vlastníci a správci pozemků	průběžná (nesoutěžní)	1. 2. 2019	31. 10. 2019		
5	5.1 – Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie	121	bez omezení, dle PD	vlastníci veřejných budov	průběžná (nesoutěžní)	1. 3. 2019	3. 2. 2020		

Toto je zkrácená podoba harmonogramu výzev pro OPŽP na rok 2019. Jeho úplná podoba s mnoha dalšími užitečnými informacemi je k dispozici na stránkách www.opzp.cz.

Foto: archiv SFŽP ČR

Němčice: Revitalizace zeleně

Předmětem projektu byla revitalizace ploch zeleně na návsi v obci. Byla založena nová zeleň, která tvoří náhradu za nevhodně zvolené geograficky nepůvodní dřeviny, které byly mnohdy též nevhodně vysazeny do tras vedení inženýrských sítí. Zeleň byla navržena s ohledem na dlouhodobou perspektivu na stanovišti, přiklání se ke geograficky původním druhům. V rámci realizace byl instalován mobiliář.

Celkové způsobilé výdaje
1 570 223 Kč

Dotace ze SFŽP ČR
1 256 178 Kč

Podoblast podpory 5.4 – Zlepšení funkčního stavu zeleně ve městech a obcích

Název projektu: Revitalizace ploch zeleně na návsi v obci Němčice
Kraj: Zlínský
Okres: Kroměříž
Příjemce podpory: obec Němčice
Ukončení projektu: únor 2018

Foto: archiv SFŽP ČR

Lhotka: Založení zeleně

Projekt řešil ošetření, stabilizaci a kácení stávajících dřevin v obci. Dále řešil založení a výsadbu aleje v jihozápadní části obce a založení a výsadbu stromů a keřů v okolí rybníka na okraji severozápadní části obce. V prostoru rybníka byl upraven terén hráze a byl zde založen trávník.

Celkové způsobilé výdaje
568 031 Kč

Dotace ze SFŽP ČR
431 703 Kč

Podoblast podpory 5.4 – Zlepšení funkčního stavu zeleně ve městech a obcích

Název projektu: Obnova a založení nových ploch zeleně v obci Lhotka
Kraj: Středočeský
Okres: Beroun
Příjemce podpory: obec Lhotka
Ukončení projektu: duben 2018

Foto: archiv SFŽP ČR

Horní Bečva: Hydrogeologický vrt

V rámci projektu došlo k provedení průzkumného hydrogeologického vrtu. Nalezený zdroj vody má dostatečnou vydatnost a kvalitu, proto se nyní připravuje jeho připojení.

Celkové způsobilé výdaje
655 705 Kč

Dotace ze SFŽP ČR
524 564 Kč

Podoblast podpory 1.6 – Zdroje vody

Název projektu: Horní Bečva – hydrogeologický průzkum
Kraj: Zlínský
Okres: Vsetín
Příjemce podpory: obec Horní Bečva
Ukončení projektu: listopad 2017

Foto: archiv SFŽP ČR

Býškovice: Obnova parku

Předmětem projektu byla obnova veřejných ploch v obci. Konkrétně se jednalo o veřejné prostranství: park u kapličky a u pomníku padlých vojáků. Všechny upravené nebezpečné plochy byly ohumšovány a zatravněny, součástí realizace bylo provedení okrasné výsadby a zatravnění přilehlých ploch.

Celkové způsobilé výdaje
577 365 Kč

Dotace ze SFŽP ČR
461 892 Kč

Podoblast podpory 5.4 – Zlepšení funkčního stavu zeleně ve městech a obcích

Název projektu: Obnova veřejných ploch v obci Býškovice
Kraj: Olomoucký
Okres: Přerov
Příjemce podpory: obec Býškovice
Ukončení projektu: únor 2018

Nebovídy: Nová kanalizace

Předmětem projektu je výstavba oddílné splaškové kanalizace v celé obci Nebovídy a v několika ulicích místní části Hluboký Důl. Odpadní vody budou svedeny na stávající ČOV Nebovídy. Je navržena kombinace gravitační splaškové kanalizační sítě a přečerpávání ze zastavěných oblastí.

Celkové způsobilé výdaje
42 540 369 Kč

Příspěvek EU
27 119 485 Kč

Prioritní osa 1, specifický cíl 1.1 – Snížit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a vnos znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod
Název projektu: Splašková kanalizace Nebovídy a Hluboký Důl – II. etapa + B16
Kraj: Středočeský
Okres: Kolín
Příjemce podpory: obec Nebovídy
Předpokládané ukončení projektu: 31. 10. 2018

Foto: archiv SFŽP ČR

Ježov: Protipovodňová opatření

V Ježově modernizovali místní informační systém a lokální výstražný systém a vytvořili digitální povodňový plán. Byly instalovány bezdrátové hlásiče na sloupy veřejného osvětlení, dále vysílací ústředna, srážkoměrná stanice, vodoměrná stanice a vodočetná lať.

Celkové způsobilé výdaje
1 539 940 Kč

Příspěvek EU
1 077 958 Kč

Prioritní osa 1, specifický cíl 1.4 – Podpořit preventivní protipovodňová opatření
Název projektu: Protipovodňová opatření obce Ježov
Kraj: Jihomoravský
Okres: Hodonín
Příjemce podpory: obec Ježov
Ukončení projektu: 31. 12. 2017

Foto: archiv SFŽP ČR

Hranice: Snížení emisí

Projekt řešil problém významného množství tuhých znečišťujících látek, které jsou vypouštěny do ovzduší při provozu pecní linky u společnosti Cement Hranice. Byl změněn způsob odloučení tuhých znečišťujících látek a byly sníženy provozní náklady.

Celkové způsobilé výdaje
71 965 956 Kč

Příspěvek EU
39 581 275 Kč

Prioritní osa 2, specifický cíl 2.2 – Snížit emise stacionárních zdrojů podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek
Název projektu: Instalace zařízení pro záchyt emisí u společnosti Cement Hranice, a. s.
Kraj: Olomoucký
Okres: Přerov
Příjemce podpory: Cement Hranice, a. s.
Ukončení projektu: 31. 5. 2018

Foto: archiv SFŽP ČR

Chodov: Zateplení školky

Díky realizaci projektu dojde k zateplení všech svislých obvodových stěn objektu. Dále dojde k zateplení plochých střech obou pavilonů MŠ, hospodářské budovy i spojovacího krčku. Okna a dveře budou vyměněny za nové.

Celkové způsobilé výdaje
7 630 827 Kč

Příspěvek EU
3 052 331 Kč

Prioritní osa 5, specifický cíl 5.1 – Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie
Název projektu: Snížení energetické náročnosti budovy MŠ Nerudova
Kraj: Karlovarský
Okres: Sokolov
Příjemce podpory: město Chodov
Předpokládané ukončení projektu: 31. 3. 2019

Foto: archiv SFŽP ČR

FOR ARCH

FOR PASIV

CENTRUM PASIVNÍHO DOMU

PASIVNÍ DŮM

Po roce opět hledáme nejlepší moderní domy Česka.

Nejen novostavby. Nejen pasivní. Nejen rodinné domy.

Vyhlašovatelem soutěžní přehlídky je společnost ABF, a. s., a Státní fond životního prostředí ČR, organizátorem je Centrum pasivního domu.

Vítěz poroty za rok 2017
(autor ARCHCON
atelier, s. r. o.)

Vítěz veřejnosti za rok 2017
(autoři SUNFLYER:
Ing. arch. Martin Augustin, Ph.D.,
Ing. Kateřina Mertenová, Ph.D.,
Ing. arch. Petr Parýzek)

Vítěz generálního partnera,
rekonstrukce za rok 2017
(autor H3T architekti)

Soutěž o nejlepší pasivní novostavbu a úspornou rekonstrukci

Registrace a pravidla soutěže:
www.pasivni-dum.cz

HARMONOGRAM

Registrace
20. 9. 2018 – 3. 12. 2018

Vyhodnocení odbornou porotou
10. 12. 2018 – 17. 12. 2018

Hlasování veřejnosti
17. 12. 2018 – 29. 1. 2019

Vyhlášení vítězů
na veletrhu FOR PASIV 2019

ZELENÁ NOVOSTAVBA

Vlastníte pasivní rodinný dům? Možná právě ten váš je nejlepší. Vybírat budeme nejen z rodinných domů, ale i z novostaveb ostatních pasivních budov. Přihlásit můžete školu, úřad, administrativní budovu, bytový dům a další budovy.

FOR ARCH

FOR PASIV

ZELENÁ REKONSTRUKCE

Máte za sebou rekonstrukci rodinného domu, díky které nyní bydlíte úsporně? Přihlásit můžete i zdařilé rekonstrukce bytových domů a veřejných budov – úřadů, škol, nemocnic a dalších budov.

nová → zelená → úsporám

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Životní prostředí

CENY PRO VÍTĚZE

V kategoriích ZELENÁ NOVOSTAVBA a ZELENÁ REKONSTRUKCE budou uděleny tyto ceny: **Cena odborné poroty**, **Cena veřejnosti**, **Cena generálního partnera** (kritéria stanoví a vyhodnocení provede GP) a **Cena pro hlasující veřejnost**.

www.pasivni-dum.cz

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Životní prostředí

Priorita | měsíčník Státního fondu životního prostředí ČR | vydává Státní fond životního prostředí ČR, rezortní organizace Ministerstva životního prostředí | ročník 11 | číslo vydání 10 | vyšlo v říjnu 2018 | časopis je distribuován bezplatně | **adresa redakce:** Olbrachtova 2006/9, 140 00 Praha 4 | **kontakt na redakci:** priorita@sfzp.cz | **objednávky:** www.sfpz.cz, www.opzp.cz | **redakce:** šéfredaktor: Jan Rödling; redaktorka: Barbora Scheinherrová; grafická úprava: Eva Štanglová | **foto na titulní straně:** Karel Poprach | **číslo registrace:** MK ČR E 18178 | Tento časopis je tištěn dle ekologických standardů. | Texty z časopisu Priorita je možné přetiskovat za předpokladu uvedení autora a zdroje.